

XIII Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna

XIII.1 Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna – wiadomości ogólne

W dziale 80 klasyfikuje się zagadnienia odnoszące się do językoznawstwa i literatury, filologię oraz retorykę.

Klasyfikuje się tu opracowania dotyczące filologii w najszerszym znaczeniu, włącznie z badaniem tekstów literackich jako materiałów z zakresu historii kultury.

W dziale 81 klasyfikuje się zagadnienia językoznawcze oraz poszczególne języki.

Dział 82 obejmuje ogólne zagadnienia literaturoznawcze oraz literaturę piękną w poszczególnych językach.

XIII.2 Działy główne

80 Ogólne zagadnienia językoznawstwa i literatury. Filologia

81 Językoznawstwo. Języki

82 Nauka o literaturze. Literatura piękna

XIII.3 Rozbudowa działu 81 Językoznawstwo. Języki

XIII.3.1 Rozbudowa za pomocą poddziałów analitycznych z kreską - 1, z apostrofem '01/'08 oraz z apostrofem '1/'4

81-1 Szkoły i kierunki w językoznawstwie. Metodologia, charakterystyczne cechy języka

81'01/'08 Pochodzenie i okresy rozwoju języka

81'01 Okres archaiczny

81'02 Okres klasyczny

81'04 Okres średni. Okres średniowieczny

81'06 Okres nowożytny, współczesny

81'08 Język przywrócony do życia, ożywiony

81'1/4 Pochodzenie i okresy rozwoju języka, przedmioty zainteresowania i główne problemy lingwistyki

81'1 Językoznawstwo ogólne

81'2 Teoria znaku. Teoria przekładu. Standaryzacja języka. Stosowanie języka. Dialektologia

81'3 Językoznawstwo matematyczne. Językoznawstwo stosowane. Fonetyka. Grafemika. Gramatyka. Semantyka. Stylistyka

81'4 Lingwistyka tekstu. Analiza mowy. Językoznawstwo typologiczne

XIII.3.2 Rozbudowa za pomocą poddziałów wspólnych języka

Rozbudowę symbolu 811 jest przeprowadzana według poddziałów wspólnych języka =1/=9 wymienionych w Tabelicy 1c i przez zastąpienie wskaźnika = symbolem 811 , np.:

=111 Język angielski

811.111 Język angielski

Poddziały wspólne języka stanowią wzorzec dla rozbudowy działu 811 Poszczególne języki.

XIII.4 Rozbudowa działu 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna

XIII.4.1 Rozbudowa za pomocą poddziałów analitycznych z kreską - 1/-9, z kropką .0 oraz apostrofem 01/'06

82-1/-9 Rodzaje i gatunki literackie

82-1 Poezja

82-2 Dramat. Utwory dramatyczne

82-3 Powieści, nowele, opowiadania

82-4 Szkice, eseje

82-5 Mowy. Przemówienia

82-6 Listy. Korespondencja

82-7 Satyra prozą. Humoreski. Parodie

82-8 Miscellanea literackie

82-9 Inne gatunki literackie

82.0 Teoria literatury i technika literacka

82.02 Szkoły, kierunki i prądy literackie

82.09 Krytyka literacka. Literatura porównawcza

82'01/'06 Pochodzenie i okresy literatury. Fazy rozwoju literatury

82'01 Wczesny okres. Wczesne formy literackie

82'04 Okres średni. Okres średniowieczny

82'06 Okres nowożytny, współczesny

XIII.4.2 Rozbudowa za pomocą podziałów wspólnych języka

Rozbudowa 821 jest przeprowadzana według podziałów wspólnych języka =1/=9 wymienionych w Tablicy 1c i przez zastąpienie wskaźnika = symbolem 821 , np.:

=111 Język angielski

821.111 Literatura angielska

Podziały wspólne języka stanowią wzorzec dla rozbudowy działu 821 Literatura poszczególnych języków.

XIII.4.3 Rozbudowa za pomocą podziałów wspólnych miejsca

Literaturę regionalną lub narodową należy oznaczać za pomocą podziałów wspólnych miejsca (4/9), dołączając je do symboli literatur danego języka, np.:

821.133.1(494) Literatura szwajcarska w języku francuskim

XIII.5 Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna w zapisie pionowym (metoda BN)

XIII.5.1 Zasady ogólne

Stosuje się podziały wspólne:

- formy (0...),
- miejsca (1.../9...)
- rasy, narodowości i grupy etnicznej (=...)
- czasu "..."
- z kreską -05.

Nie stosuje się podziałów wspólnych:

- z kreską -02,
- z kreską -03,
- z kreską -04.

XIII.5.2 Zasady szczegółowe

XIII.5.2.1 80 Ogólne zagadnienia językoznawstwa i literatury. Filologia

80(=...) Poszczególne filologie

Do symbolu 80 dopisywane są podziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej (=...), np.:

80(=161.1) Filologia rosyjska

80(=162.1) Filologia polska

80(=124+=14) Filologia klasyczna

801.6 Prozodia

Prozodię poszczególnych języków klasyfikuje się dodając w drugim polu 080 symbol odpowiedniego języka lub literatury, np.:

Prozodia polska (badania językoznawcze)

801.6

811.162.1

Prozodia polska (badania literackie)

801.6

821.162.1(091)

801.8 Źródła filologiczne i językoznawcze

Rozbudowa przez dodanie w drugim polu 080 odpowiedniego symbolu, np.:

Dramaty Schillera jako źródło lingwistyczne

801.8

821.112.2(091)-2

XIII.5.2.2 81 Językoznawstwo. Języki

81'24 Praktyczna znajomość języków

Rozmówki językowe klasyfikuje się symbolem odpowiedniego języka, dodając symbol analityczny 81'24, np.:

811.111'24 Rozmówki angielskie

81'25 Teoria przekładu (tłumaczenie)

Przekłady jednostronne zapisuje się w jednym polu 080 przez zestawienie za pomocą dwukropka symbolu wyrażającego język z którego dokonano przekładu i symbolu języka na który tekst został przełożony oraz za pomocą podziału analitycznego 81 '25 Przekłady, np.:

811.162.1:811.111'25 Przekład z języka polskiego na angielski

Przekłady dwustronne zapisuje się w dwóch polach 080, np.:

Przekłady z języka polskiego na angielski i angielskiego na polski

811.162.1:811.111'25

811.111:811.162.1'25

Przekłady literackie klasyfikuje się symbolem historii literatury i symbolem języka z podziałem analitycznym 81'25 Przekłady, np.:

Przekład literatury włoskiej na język polski

821.131.1(091)

811.162.1'25

81'276-053.2 Język dziecka. Mowa niemowlęca lub dziecięca

Klasyfikuje się tu opracowania na temat języka dziecka (w ujęciu lingwistycznym).

81'34/'38 Fonetyka. Ortografia. Gramatyka. Semantyka. Stylistyka

Podziały analityczne 81'34/'38 dodawane są do poszczególnych języków, np.:

811.161.1'36 Gramatyka języka rosyjskiego

811.135.1'373.7 Frazeologia języka rumuńskiego

Jeżeli istnieje potrzeba dodania do konkretnego języka większej liczby podziałów analitycznych z grupy 81'34/'38 dopisuje się je wymaganą liczbę razy, powtarzając symbol dla każdego języka z wybranymi podziałami, np.:

Fonetyka i ortografia języka polskiego

811.162.1'34

811.162.1'35

Synonimy, neologizmy i archaizmy języka niemieckiego

811.112.2'421

811.112.2'43

811.112.2'44

Jeżeli istnieje potrzeba dodania konkretnego podziału analitycznego z grupy 81'34/'38 do różnych języków powtarza się symbol dla języka z tym samym podziałem analitycznym, np.:

Gramatyka języka polskiego i rosyjskiego

811.162.1'36

811.161.1'36

81'373.46 Terminy specjalistyczne. Słownictwo fachowe z punktu widzenia językoznawstwa

Podręczniki do języka obcego według zawartego w nich słownictwa fachowego klasyfikuje się za pomocą symbolu 81'373.46 oraz symbolu wyrażającego daną dziedzinę oraz poddziału wspólnego formy (07), np.:

Podręcznik do języka angielskiego z terminologią ekonomiczną

811.111'373.46

33

(07)

81'374 Leksykografia. Słowniki¹

Słowniki dwujęzyczne jednostronne zapisuje się w jednym polu 080 przez zestawienie za pomocą dwukropka symboli obydwu języków oraz za pomocą poddziału analitycznego 81'374, np.:

811.162.1:811.133.1'374 Słownik polsko-francuski

811.111:811.162.1'374 Słownik angielsko-polski

Słowniki dwujęzyczne dwustronne klasyfikuje się przez zestawienie za pomocą dwukropka w dwóch polach 080, np.:

Słownik polsko-angielski i angielsko-polski

811.162.1:811.111'374

811.111:811.162.1'374

Słownik polsko-francuski i francusko-polski

811.162.1:811.133.1'374

811.133.1:811.162.1'374

Słowniki z zakresu ortografii, semantyki poszczególnych języków klasyfikowane są za pomocą właściwego symbolu danego języka z dodaniem poddziału analitycznego 81'35 lub 81'373... oraz symbolu danego języka z dodaniem poddziału analitycznego 81'374, np.:

---

¹ Metodę klasyfikowania słowników dziedzinowych opisano w rozdziale V.2.6.1 Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym: <http://www.bn.org.pl/download/document/1438001271.pdf>

Słownik ortograficzny języka polskiego

811.162.1'35

811.162.1'374

Słownik frazeologiczny języka polskiego

811.162.1'373.7

811.162.1'374

811 Poszczególne języki

Klasyfikuje się tu poszczególne języki oraz grupy języków jako przedmiot studiów językoznawczych, filologicznych.

Rozbudowę symbolu 811 należy przeprowadzać według podziałów wspólnych języka =1/=9 wymienionych w Tablicy 1c i przez zastąpienie wskaźnika = symbolem 811. , np. 811.111 Język angielski (jako przedmiot badań językoznawczych) pochodzi od symbolu podziału wspólnego języka =111 Język angielski.

XIII.5.2.3 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna

82.09 Krytyka literacka

Krytyki i recenzje poszczególnych utworów klasyfikuje się odpowiednim symbolem historii literatury, np.:

821.162.1(091)"19" Opracowania krytyczne polskiej literatury międzywojennej

82(091) Historia literatury

Stosuje się stulecia "xx" dla wyrażenia historii poszczególnych literatur, np.:

821.162.1(091)"18" Historia literatury polskiej 19 wieku

Historia literatury baroku

82(091)"16"

82(091)"17"

Prace historyczne i krytyczne dotyczące twórczości poszczególnych pisarzy oraz ich dzieł klasyfikuje się symbolem historii odpowiedniej literatury, np.:

Poezja Adama Mickiewicza

821.162.1(091)-1"18"

Dramaty Szekspira

821.111(091)-2"15"

821.111(091)-2"16"

Biografie i pamiętniki pisarzy klasyfikuje się symbolem historii odpowiedniej literatury, dodając w drugim polu 080 symbol 929-051 dla pamiętników, a 929-052 dla biografii, np.:

Pamiętniki Józefa Hena

821.162.1(091)"19"

929-051(438)"19"

Biografia Adama Mickiewicza

821.162.1(091)"18"

929-052(438)"18"

Recepcję literatury danego języka, utworów literackich danego autora klasyfikuje się symbolem historii literatury z odpowiednim podziałem wspólnym czasu "...", np.:

821.162.1(091)"19" Recepcja twórczości Zbigniewa Herberta

82-1/-9 Rodzaje i gatunki literackie

Symbole podziałów analitycznych 82-1/-9 dodaje się do symboli poszczególnych literatur, np.:

821.162.1-1 Poezja polska

821.131.1-2 Dramat włoski

82-1 Poezja. Pieśni i piosenki

Pieśni i piosenki zostały omówione w Biuletynie UKD nr 2/2012.²

² Biuletyn UKD nr 2/2012: <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>

Wiersze do muzyki, piosenki (teksty poetyckie) klasyfikuje się za pomocą symbolu 82-1, np.:

821.162.1-1 Piosenka polska. Piosenka wojskowa polska. Pieśń ludowa polska

Wiersze do muzyki, piosenki z nutami (teksty poetyckie z nutami) klasyfikuje się za pomocą symboli 82-1 oraz 784..., np.:

Piosenki polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-1

784(438)

Pieśni wojskowe polskie z nutami, chwytami gitarowymi . Pieśni patriotyczne polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-1

784.71(438)

Pieśni ludowe polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-1

784.031.4(438)

82-2 Utwory dramatyczne

Przedstawienia z tekstem słownym, dramaty (z punktu widzenia przedstawienia, rzemiosła teatralnego) klasyfikuje się symbolem 792.2, np.:

Inscenizacja Balladyny Juliusza Słowackiego

792.2(438)

821.162.1(091)-2"18"

82-2:394.2 Scenariusz imprez okolicznościowych

Scenariusz imprez okolicznościowych klasyfikuje się symbolem 82-2:394.2, bez rozbudowy na symbole poszczególnych literatur.

82-3 Powieści, nowele, opowiadania

W praktyce klasyfikowania w „Przewodniku Bibliograficznym” nie stosuje się następujących poddziałów analitycznych, wyrażających odmiany powieści (gatunki powieści ze względu na zakres tematyczny):

82-311.1 Powieści psychologiczne

82-311.2 Powieści społeczno-obyczajowe

82-311.3 Powieści przygodowe, westerny

82-311.5 Powieści humorystyczne, satyryczne

82-311.6 Powieści historyczne, wojenne

82-311.8 Powieści podróżnicze, egzotyczne

82-311.9 Powieści fantastyczne, fantastycznonaukowe (science fiction)

82-312.1 Powieści filozoficzne, powiastki filozoficzne

82-312.2 Powieści o tematyce religijnej, legendy o świętych

82-312.4 Powieści kryminalne i detektywistyczne

82-312.6 Powieści biograficzne

82-343 Powieści podania, baśnie, legendy

82-344 Powieści grozy, powieści "niesamowite"

82-35 Powieści o zwierzętach

82-39 Powieści mitologiczne

82-6 Listy. Korespondencja³

Klasyfikuje się tu tylko listy wielotematyczne, np.:

821.162.1-6 Listy Czesława Miłosza

82-92 Publicystyka⁴

Teksty publicystyczne wielotematyczne klasyfikuje się za pomocą 82-92, np.:

821.162.1-92 Reportaż polski

³ Metodę klasyfikowania listów opisano w rozdziale V.2.6.1 Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym: <http://www.bn.org.pl/download/document/1438001271.pdf>

⁴ Metodę klasyfikowania reportażu opisano w rozdziale V.2.6.1 Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym: <http://www.bn.org.pl/download/document/1438001271.pdf>

Teksty publicystyczne na określony temat klasyfikuje się symbolem reprezentowanej dziedziny, np.:

94(100)"1914/1918" I wojna światowa w publicystyce

308(438) Sytuacja społeczna Polski w publicystyce

82-93 Literatura dziecięca. Literatura dla dzieci i młodzieży. Książki dla małych dzieci. Książki zabawki. Książki do kolorowania⁵

Książki dla małych dzieci, książki zabawki, książki do kolorowania bez względu na tematykę klasyfikuje się symbolem 82-93, bez rozbudowy na symbole poszczególnych literatur, np.:

82-93 Książki zabawki o zwierzętach

Piosenki dziecięce (teksty poetyckie) klasyfikuje się za pomocą symbolu 82-93, np.:

821.162.1-93 Piosenka dziecięca polska

Piosenki dziecięce z nutami (teksty poetyckie z nutami) klasyfikuje się za pomocą symbolu 82-93 oraz 784.67, np.:

Piosenki dziecięce polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-93

784.67(438)

82-93:792.077 Utwory sceniczne dla dzieci. Scenariusze imprez szkolnych

Utwory sceniczne dla dzieci, scenariusze imprez szkolnych klasyfikuje się symbolem 82-93, bez rozbudowy na symbole poszczególnych literatur.

82-93-91 Komiksy dla dzieci i młodzieży

Komiksy dla dzieci i młodzieży klasyfikuje się symbolem odpowiedniej literatury, np.:

821.162.1-93-91 Komiksy młodzieżowe polskie

---

⁵ Metodę klasyfikowania wydawnictw dla dzieci i młodzieży opisano w [rozdziale V.2.6.1](#) Podziały wspólne formy w zapisie pionowym: <http://www.bn.org.pl/download/document/1438001271.pdf>